

UDENRIGSMINISTERIET

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

1. april 2009

POSITIONSPAPIRER

Justitsministeriets og Integrationsministeriets positionspapirer

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Justitsministeriets og Integrationsministeriets positionspapirer om danske prioriteter i forhold til Kommissionens kommende meddelelse om de fremtidige politikker i perioden 2010-2014 på området for retlige og indre anliggender (Stockholm-programmet). Meddelelsen forventes præsenteret på rådsmødet den 4.-5. juni 2009.

Det næste femårige program på området for retlige og indre anliggender forventes vedtaget under det svenske formandskab på mødet i Det Europæiske Råd den 10.-11. december 2009 og går derfor allerede nu under betegnelsen Stockholm-programmet. Programmet vil afløse det igangværende Haag-program, der strækker sig over årene 2005-2009.

Pia Sø, ordr.

**Danish contribution to a
new multi-annual programme in the field of justice and home affairs
– justice and police cooperation –**

General remarks

During the last decade, the European Union has made great progress in creating an area of freedom, security and justice. The Tampere Programme (1999) and the Hague Programme (2004) have served as a solid basis for the substantial work carried out in the field of justice and home affairs, and many important results have been achieved over the years.

The creation and further development of a European area of freedom, security and justice must continue to be a key priority for the European Union, providing citizens with freedom and modern standards of justice with a high level of protection of fundamental rights, as well as protecting citizens from serious forms of crimes.

The basic principles set out in the Tampere and Hague programmes have proven to be of great value. These well-established principles should remain a corner stone for the work in the field of justice and home affairs and should be developed further in a new JHA programme.

Denmark strongly hopes that the Lisbon Treaty will be ratified by all Member States as soon as possible, so that the renewed provisions on JHA could form the basis for a new multi-annual programme. The Lisbon Treaty will allow Denmark to continue to play an active role in the creation of an area of freedom, security and justice by giving Denmark the possibility to opt-in in measures adopted in the field of JHA. This alteration of the Danish exception requires a referendum in Denmark.

Guidelines for the future JHA programme

Denmark supports a new multi-annual JHA programme based on the following guidelines:

Overall approach

- Consolidation and simplification of already adopted legislative measures, focusing on effective and swift implementation in Member States.
- Legislation should be of the highest quality easily accessed and understood by citizens as well as practitioners.
- New proposals should be evidence based and accompanied by impact assessments, focusing on clear added value as regards cross-border cooperation.

- New proposals should respect the principle of proportionality and subsidiarity and should take due account of the different legal systems and traditions in Member States.
- Non-legislative options should be considered as alternative to legislative instruments.
- Measures should be taken to secure the highest possible level of openness and transparency in the field of justice and home affairs.

Evaluation

- In the future, more emphasis should be put on the implementation and evaluation of the functional aspects of the JHA acquis in Member States.
- Evaluation should be based on the well-established system of "peer evaluation", benefiting from the experiences of experts from other Member States.

Organised crime

- Continuing a multi-disciplinary and coordinated approach on EU level and on national level.
- Focusing *i.a.* on the transnational flow of assets among criminal organisations with a view to intercept and seize criminal cash and to combat money laundering more efficiently.
- Trafficking in human beings: strengthening and further developing the multi-faceted effort laid down in the 2005 EU Action Plan on Human Trafficking.
- Narcotics: focusing on demand-reducing as well as supply-reducing measures; extending cooperation with source and transit countries outside the European Union to tackle drug trafficking.
- Firearms: developing a common approach in combating illegal trafficking and transfer of firearms.
- Sexual exploitation of children: creating measures for better monitoring of cross-border sexual offences, focusing *i.a.* on the illicit sharing of child pornography via the internet.

Counter Terrorism

- Continuing the development of a high level of counter terrorism measures, including mechanisms that could ensure better awareness and understanding of the circumstances leading to terrorist acts.
- Improving close cooperation between Member States in the field of counter terrorism, focusing *i.a.* on the sharing of best practice in reducing vulnerability to attacks and securing critical infrastructure.
- Developing smooth and effective mechanisms for information sharing between responsible authorities.
- Ensuring at the same time, that all measures taken are proportionate and respect human rights and fundamental freedoms.

Other Police cooperation

- Implementing the new legal basis for Europol already politically agreed on.
- Strengthening the role of Cepol in sharing best practice as regards law enforcement.
- Supporting the development of measures in the field of community/neighbourhood policing.
- Improving the protection of victims and other witnesses, e.g. by closer cooperation in the development of cross-border witness protection programs.

Data Protection

- Continuing a horizontal approach in the field of information exchange and data protection, focusing on consolidating, simplifying and modernising data protection regulations.
- Developing a more comprehensive and coherent data protection strategy, taking into account the demand for a high level of protection of citizen's privacy as well as the need of smooth and effective mechanisms for information sharing between Member States themselves and between Member States and third countries.

Criminal Justice

- Strengthening and further developing cooperation in the field of criminal justice based on the fundamental principle of mutual recognition.
- Approximation of laws and regulations of Member States should only be considered, if this proves essential to ensure the effective implementation of judicial cooperation between Member States in criminal matters.
- Focusing on clear added value in cross-border cooperation.
- Avoiding duplication of work carried out by the Council of Europe and the European Court of Human Rights in the field of criminal procedure law; EU instruments regulating the right to a fair trial already covered by other international measures could lead to legal uncertainty.
- Developing better ways of sharing best practice on how to implement and apply the European Arrest Warrant, the European Evidence Warrant and other instruments on mutual legal recognition.
- Consolidating the cooperative role of Eurojust based on the new Council Decision, focusing on enhancing practical cross-border cooperation with clear added value.
- Strengthening the European Judicial Network of national contact points, focusing on raising awareness among practitioners.
- Further developing online tools to aid and support judicial cooperation in criminal matters.

Civil Justice

- Strengthening and further developing cooperation in civil matters based on the fundamental principle of mutual recognition.
- Approximation of laws and regulations of Member States should only be considered, if this proves essential to ensure the effective implementation of judicial cooperation between Member States in civil and commercial matters.
- Emphasising accessibility to justice, focusing on timely review of existing instruments *i.a.* with a view to ensure coherence and better interaction among existing instruments.
- Improving the enforcement of cross-border judgements with a view to ensure transparency, efficiency and effectiveness.
- Further developing a European Judicial Network in civil and commercial matters, focusing *i.a.* on the creation of online tools to aid and support judicial cooperation.

E-justice

- Further developing the creation of a specialised e-justice website for citizens as well as for practitioners.

- Focusing on measures with clear added value from a practical perspective, *e.g.* strengthening the use of video conferencing and e-evidence (electronic documents, electronic presentations of forensic materials etc.), facilitating cross-border procedures and improving access to justice.
- Ensuring the principle of voluntary participation, recognising the relative technological advancement of Member States, aiming at participation by all Member States.
- Also focusing on the appropriate funding, *i.a.* on an EU level, and ensuring the necessary data protection.

External Relations

- Further strengthening of the relationship between the European Union and USA, Russia, and other key third countries.
- Focusing *i.a.* on the feasibility of negotiating and concluding bilateral and regional agreements between Member States and third countries on the recognition and enforcement of judgements in civil and commercial matters and other forms of civil judicial cooperation as well as bilateral and regional agreements on mutual legal assistance in criminal matters.
- Emphasizing the raise of procedural and prison standards to facilitate extradition of suspects and repatriation of prisoners.

NOTAT

Dato: 27. marts 2009
Kontor: Internationalt
J.nr.: 2009/4050-1241
Sagsbeh.: MDS/TVB

Danmarks positionspapir om udlændinge- og integrationsdelene i det kommende flerårige program på området for retlige og indre anliggender (RIA)

Generelle bemærkninger

Danmark ser frem til det kommende arbejde med fastlæggelsen af det såkaldte Stockholm-program for de overordnede pejlemærker for RIA-samarbejdet i perioden 2010-14. Danmark ønsker at medvirke konstruktivt til processen.

Danmark håber, at Stockholm-programmet vil kunne bygge på mange af de gode elementer, hvis politiske ledetråde er at finde i Haag-programmet, i den samlede migrationsstrategi, i indvandrings- og asylpagten og i øvrige relevante rådskonklusioner.

I det følgende er der forslag til, hvordan samarbejdet kan blive endnu mere frugtbart i EU's forsøg på at tilvejebringe en godt styret migrationspolitik til gavn for EU og dets partnere.

Det er afgørende, at RIA-samarbejdet på udlændinge- og integrationsområdet afspejler og dermed håndterer den store omskiftelighed, som politikområdet kendetegnes ved som følge af skift i migrationsstrømme, bl.a. affødt af dynamikker i oprindelses-, transit- og modtagerlande, skift i behovet for migration til EU og dermed også hastige politikudviklinger globalt, regionalt, subregionalt, bilateralt og nationalt.

Samtidig er det centralt – som det slås fast også i indvandrings- og asylpagten – at de forskellige politikområder i EU ikke modarbejder, men derimod understøtter en godt styret migrationspolitik. Hvis det er tilfældet, vil migrationspolitikken også skabe synergieffekter uden for den migrationspolitiske dagsorden. Det øgede samspil og den frugtbare vekselvirkning mellem migration og udvikling, som den samlede migrationsstrategis tilgang er udtryk for, er et bevis herpå.

De danske ønsker til udlændinge- og integrationsdelen af Stockholm-programmet er at skabe øget dynamik og fleksibilitet i politikudviklingen, så EU endnu bedre bliver i stand til hastigt at tackle de udfordringer og dermed også opnå de gevinster, der ligger i en godt styret migration.

Der er allerede sket store fremskridt, og målene for så vidt angår vedtagelse af retsakter på området er stort set nået. Et er således etablering af grundlæggende regelsæt på området, et andet er at kunne reagere hurtigt på nye aktuelle spørgsmål.

Et element i en sådan større hastighed på det politiske niveau kan ses i vedtagelsen af rådkonklusioner, hvor Det Europæiske Råd og Rådet søger at tage hånd om aktuelle problemstillinger. Rådkonklusionerne sætter også rammerne for retsudviklingen på området.

Et afgørende element i forbindelse med rådkonklusioner er et fortsat fokus på at sikre, at de bliver efterlevet og omsat til handling. Det forudsætter ideelt set en effektiv opfølgning derpå, hvor forpligtelsen dertil i sagens natur er politisk og ikke retlig.

Et styrket praktisk samarbejde spiller også en stor rolle for et effektivt samarbejde.

Det kan i forbindelse med f.eks. opfølgningen på rådkonklusionerne fra 27.-28. november 2008 om fælles EU tiltag om genbosætning af op imod 10.000 irakiske flygtninge ses, hvor gavnligt det har været, at man på de kommende råds møder og med mellemliggende ekspertmøder i kommissionsregi har fulgt nøje op på rådkonklusionerne. Dermed opnår vi konkrete resultater og indhøster erfaringer, der kan være gavnlige i forbindelse med overvejelserne om etableringen af et fælles EU-genbosætningssystem.

Udsendelsesområdet

Danmark prioriterer en effektiv udsendelsespolitik og betragter derfor udsendelsesdirektivet som en væsentlig EU-retsakt på RIA-området. Medlemsstaterne forpligtes derved til at sikre, at udlændinge uden lovlige ophold udrejser af Fællesskabets område, frivilligt om muligt, tvangsmæssigt om nødvendigt.

Det er en forudsætning for en effektivt styret migration, at der er konsekvens bag beslutninger – at personer uden lovlige ophold vender hjem.

En sådan konsekvens er central for legitimiteten af et udlændingesystem. Samtidig har muligheden for at kunne udsende tvangsmæssigt afgørende betydning for antallet af ulovlige indvandrere.

En konsekvent udsendelsespolitik bør også være i oprindelseslandets interesse. Således vil en stats manglende efterlevelse af sine folkeretlige forpligtelser til at tilbagetage egne borgere, der opholder sig ulovligt i et andet land, gøre det vanskeligt for alle landets borgere at opnå indrejsetilladelse på lovlig vis i det land, hvor deres landsmænd ikke kan udsendes fra, da værtslandet vil være tilbageholdende med at udstede visa. De få holder dermed de mange som gidsler.

Et andet element i EU's arbejde på udsendelsesområdet er Kommissionens arbejde med på baggrund af et forhandlingsmandat fra Rådet at indgå tilbagetagesaftaler mellem Fællesskabet og tredjelande. Forhandlingerne om sådanne aftaler sker ofte parallelt med forhand-

linger om visumlempelsesaftaler og tillige inden for den samlede migrationsstrategis overordnede ramme. Opnåelse af konkrete resultater på udsendelsesområdet kræver ganske rigtigt ofte en bred palet af redskaber, og man burde forvente, at Kommissionen som forhandlingspart vil kunne tale med større styrke end medlemsstaterne hver for sig.

Det må dog desværre konstateres, at det ikke er lykkedes Kommissionen at indgå aftaler med flere af de væsentligste oprindelseslande: Afghanistan, Algeriet, Irak, Iran, Kina, Marokko og Tyrkiet. Dette på trods af lange forhandlinger med flere af landene. Med andre af landene foreligger endnu ikke et forhandlingsmandat til Kommissionen.

Efter Danmarks vurdering bør man fortsætte det vigtige arbejde med at indgå tilbagetagsaftaler, men også – afhængigt af landet, og hvordan forhandlingerne udvikler sig – stile mod en større brug af uformelle arrangementer, hvor Kommissionen får en mere konsulent-lignende rolle for derved – gerne i samarbejde med interesserede medlemsstater – at bistå berørte medlemsstater med at løse konkrete udsendelsesproblemer, før de bliver hele EU's problem.

Et konkret eksempel på et arbejde i den retning ses i det af Nederlandene igangsatte arbejde med at udarbejde en samlet handlingsplan for løsning af det irakiske flygtningeproblem. En sådan plan vil i det konkrete tilfælde kunnestå på tre ben: 1) Bæredygtig tilbagevenden til Irak – både fra nærområdet og fra EU-landene, hvilket ikke nødvendigvis forudsætter formelle aftalearrangementer 2) Øget praktisk samarbejde, bl.a. ved behandling af spontan-asylsager indgivet i EU, og 3) Genbosætning.

Det er oplagt, at det kommende asylstøttekontor vil kunne blive inddraget i gennemførelsen af sådanne planer. Støttekontoret bliver således et vigtigt element i et øget praktisk samarbejde EU-landene imellem. Ganske på samme vis som FRONTEX har fået en nøglerolle i en koordineret og styrket – og i en dansk optik meget nyttig – indsats for bekæmpelse af ulovlig indvandring, hvor medlemsstaterne hjælper hinanden, og hvor indsatsen også fokuserer på samarbejde med tredjelande og internationale organisationer, f.eks. UNHCR.

Tilsvarende vil lande i Middelhavsregionen kunne drage nytte af en sådan bistand. Dette som en del af den indsats, som nogle Middelhavslande efterspurgte ved det uformelle RIA-rådsmøde den 15.-16. januar 2009. I et sådant arbejde bør man tilstræbe EU-finansieringsmæssig samtænkning, både fra solidaritetsfondene og fra det tematiske program.

Helt generelt finder Danmark, at vi fortsat skal arbejde aktivt med kapacitetsopbygning i oprindelses- transit- og modtagelseslande for at hjælpe til selvhjælp.

Effektiv, intelligent og mangefacetteret indsats over for ulovlig indvandring

Medlemsstaterne skal handle solidarisk i forhold til at bekæmpe den ulovlige indvandring. Indsatsen skal fortsætte og styrkes. Det er ikke kun et nationalt anliggende for de medlems-

stater, som modtager et stort antal ulovlige indvandrere, men en sag, der kræver fælles koordineret indsats.

Danmark støtter fuldt op om en styrkelse af EU's aktuelle indsats for at fremme et tættere samarbejde med oprindelses- og transitlande om f.eks. grænseforvaltning og asylbeskyttelse, der skal medvirke til bekæmpelse af ulovlig indvandring.

Her er det nødvendigt også at fokusere på de egentlige årsager ("root causes") til den ulovlige indvandring, herunder fattigdom og manglende fremtidsperspektiver særligt i forhold til unge mennesker. Dette som et led i en ønskelig øget samtænkning mellem indsatsen på migrations- og udviklingsområdet.

Herunder bør der udarbejdes redskaber, der forbedrer muligheden for at drage nytte af diasporaens ressourcer i udviklingssamarbejdet i hjemlandene, herunder migranter overførsel af økonomiske midler, ligesom kapacitetsopbygning af udlændingesystemer i oprindelses- og transitlande igen må fremhæves som et nøglelement.

Kontrollen over for ulovlig indvandring bør ske ved en mangefacetteret indsats, der bør ske parallelt med en indsats for – som netop nævnt – at løse de bagvedliggende årsager dertil.

FRONTEX skal i den sammenhæng spille en endnu større rolle i fremtiden, og Danmark vil gerne bidrage til, at FRONTEX udvikler sin koordinerende rolle og om nødvendigt tilføres yderligere ressourcer, der skal til for at sikre en effektiv udførelse af opgaverne, ikke mindst i forhold til bekæmpelse af den ulovlige indvandring

FRONTEX må derimod ikke omdannes fra sin nuværende koordinerede rolle til en egentlig retshåndhævende myndighed. Udførelsen af grænsekontrollen er alene medlemsstaternes kompetence, og den europæiske solidaritet hviler på den enkelte medlemsstats kompetence til at beskytte sin del af den ydre grænse.

Denne kompetence hænger selvsagt sammen med, at medlemsstaterne hver især har en EU-retlig forpligtelse til og et ansvar for at kontrollere egen del af den ydre grænse. Det er forbundet med meget forskelligartede byrder at leve op til denne forpligtelse, hvad arbejdet i FRONTEX er et af midlerne til af bistå med. En anden væsentlig solidaritetsmekanisme er Grænsefonden, hvor der netop tildeles midler til landene afhængigt af deres byrder til kontrol af de ydre grænser. Med disse midler kan medlemsstaterne – suppleret af egenfinansiering – sikre en styrkelse af kontrollen med de ydre grænser.

Danmark har i de senere år arbejdet på at udvikle en såkaldt intelligent kontrol på udlændingsområdet, hvor en sofistikeret kontrol med inddragelse af alle relevante myndigheder og civilsamfundsaktører sker for at imødegå ulovlig indvandring og arbejde, uden at det sætter unødige hindringer i vejen for bona fide rejsende og udlændinge med lovligt ophold. En sådan intelligent kontrol bør ske på alle de forskellige trin i indrejsen, ophold og udrejsen: 1) på Schengen-landenes diplomatiske repræsentationer i forbindelse med behandling af ansøgninger om opholdstilladelse eller visum, bl.a. ved et effektivt lokalt konsulært samarbejde, 2)

før afrejsen, herunder ved immigrationsforbindelsesofficerers samarbejde med de lokale myndigheder, 3) ved selve de ydre grænser med nødvendig bistand fra FRONTEX, 4) ved en såkaldt vilkårskontrol efter indrejsen, der vil blive EU-retligt understøttet af sanktionsdirektivet og endelig 5) ved en konsekvent udsendelsespolitik over for udlændinge uden lovligt ophold.

Danmark har i forlængelse af Metock-dommen af 25. juli 2008 arbejdet for, at der på europæisk plan etableres en forbedret informationsudveksling vedrørende de nationale administrative praksisser på området for personers ret til fri bevægelighed og en fælles EU-overvågning af antallet af familiesammenføringer mellem tredjelandsborgere og EU-borgere, der har udøvet retten til fri bevægelighed. Som led i opfølgningen på det afsnit i asyl- og indvandringspagten, der omtaler behovet for at sikre, at de forskellige politikområder i EU ikke modarbejder, men derimod understøtter en god styret migration, vil det derfor være naturligt at behovet for en effektiv informationsudveksling reflekteres direkte i Stockholm-programmet. Informationsudvekslingen skal blandt andet sikre, at omfanget af familiesammenføringer og eventuel omgåelse af indvandringsregler holdes under løbende overvågning, og at erfaringer med bekämpelse af misbrug af EU-reglerne deles. En sådan refleksion i Stockholm-programmet vil sikre, at EU fortsat vil være opmærksom på det skisma, der kan opstå mellem indsatsen for at bekæmpe ulovlig indvandring og udviklingen på andre politikområder i EU.

Et vigtigt element i en sådan intelligent kontrol er – og vil i stigende omfang blive – EU/Schengen IT-systemer. Danmark støtter interoperationalitet og søger efter synergier i de forskellige IT-systemer i videst muligt omfang, hvorfor udvikling og brug af IT skal ske på grundlag af allerede eksisterende eller vedtagne systemer.

Herudover lægger Danmark ved udvikling af nye IT-systemer vægt på principperne om respekt for menneskerettigheder og databeskyttelse, således at der alene registreres nødvendige og relevante oplysninger på forsvarlig vis.

Lovlig indvandring og integration

Danmark finder, at håndteringen af den lovlige indvandring er en integreret del af udviklingen på migrationsområdet, og at der skal overvejes tiltag, der kan medvirke til at gøre EU mere attraktivt for de tredjelandsborgere, der – på trods af den igangværende økonomiske krise – forventes at blive behov for på vores arbejdsmarked.

Netop den finansielle krise peger på behovet for, at migrationssystemerne besidder den tilstrækkelige fleksibilitet til hurtigt at kunne omstille sig til ændrede migrationsmønstre og til ændrede behov for migration. Samtidig bør man fokusere på effektive og smidige sagsgange, hvad der kun kan være i alles interesse – finansiel krise eller ej. For at opnå disse mål vil det ofte være en forudsætning med en tæt og konstruktiv dialog med interesser fra civilsamfundet, ikke mindst fra erhvervslivet og faglige organisationer. Det har Danmark haft held med i nylige og igangværende initiativer inden for arbejdskraftsindvandring og visumpolitik.

Danmark gør gerne sit til, at disse nyttige erfaringer kan blive gavnlige i en bredere EU-kontekst.

Når det kommer til fleksibilitet, understreger Danmark det grundlæggende princip om, at EU's indvandringspolitik ikke berører medlemsstaternes ret til at fastsætte omfanget af indvandring fra tredjelande, samt i prioriteringen af kvalificeret indvandring baseret på arbejdsmarkedets behov. Der lægges afgørende vægt på, at medlemsstaterne med respekt af internationale forpligtelser fortsat kan regulere tredjelandsborgeres adgang til arbejdsmarkedet i overensstemmelse med de aktuelle behov på arbejdsmarkedet, samt de vilkår der knytter sig hertil eksempelvis i relation til krav om uddannelse, erhvervskompetencer samt minimumskrav til løn- og ansættelsesvilkår.

Danmark finder, at masselegaliseringer er et meget betænkligt middel til at styre indvandringen. Fokus bør i stedet være på forebyggelse og bekæmpelse af ulovligt ophold og arbejde.

Integration har igennem de seneste år fået en lang højere grad af fokus i EU, hvilket Danmark har støttet. Danmark ønsker et fortsat øget fokus på integration og er af den overbevisning, at integrationsindsatsen skal fokusere også på værdier, demokrati og bekæmpelse af radikalisering.

Lissabon-traktaten

Danmark håber på en snarlig ratifikation af Lissabon-traktaten i alle medlemsstater.

Danmark ser Lissabon-traktatens bestemmelser vedrørende udlændinge- og integrationsområdet som i vid udstrækning en traktatmæssig tydeliggørelse af mål og planer, som Det Europæiske Råd allerede har udstukket inden for det gældende traktatgrundlags rammer, uden at der kommer væsentlige indholdsmæssige ændringer af selve politikområdet. Dog vil traktaten medføre nogle ikke helt uvæsentlige procedureændringer.

For Danmarks vedkommende spiller Lissabon-traktaten en særlig rolle på RIA-området, fordi den giver den danske regering mulighed for at ændre retsforbeholdet til en tilvalgsordning, svarende til den britiske og irske model. Det kan kun ske, hvis Lissabon-traktaten træder i kraft.

Herudover kræver en overgang til en tilvalgsordning en folkeafstemning i Danmark. En sådan vil dog ikke blive udskrevet, før der er klarhed om Lissabon-traktaten, hvad Danmark håber sker i år. Det fremgår således af regeringsgrundlaget for den danske regering, at regeringen ønsker, at vælgerne ved folkeafstemning får lejlighed til at tage stilling til forbeholde.

Ved en eventuel overgang til en tilvalgsordning vil Danmark kunne blive en endnu mere aktiv spiller i udviklingen af udlændinge- og integrationspolitikken i EU.